

VALTIONEUVOSTON ASETUS METSÄSTYSASETUKSEN 25 a §:N MUUTTAMISESTA

1 Yleistä

Laki metsästyslain muuttamisesta (555/2018) on tullut voimaan 1 päivänä elokuuta 2018. Metsästyslakia (615/1993) muutettiin siten, että naakka lisättiin rauhoittamattomien lintujen luetteloon. Naakkojen pyydystäminen on ollut mahdollista viime elokuun alusta lähtien, mutta naakalle ei ole säädetty metsästysasetuksessa (666/1993) rauhoitusaikaa. Rauhoittamattomien lintujen rauhoitusajoista säädetään metsästysasetuksen 25 a §:ssä.

2 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Asetusehdotuksessa säädettäisiin naakan rauhoitusajasta siten, että naakka olisi rauhoitettu 10.3. – 31.7. välisenä aikana. Naakan rauhoitusajan säätämisen tarkoituksena on lajin pesimärauhan turvaaminen luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY (lintudirektiivi) edellyttämällä tavalla. Asetus annettaisiin metsästyslain 50 §:n nojalla.

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY (jäljempänä lintudirektiivi) sisältää säännökset luonnonvaraisten lintujen suojelusta ja pyydystämisestä. Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan direktiivin liitteessä II lueteltuja lajeja voidaan metsästä yhteisön alueella kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteen II/A lajien metsästys on sallittua yhteisön alueella. Liitteen II/B lajien metsästys on sallittua vain niissä jäsenvaltioissa, joista on siinä maininta. Naakka on mainittu Suomen kohdalla liitteessä II/B. Lintudirektiivin 7 artikla edellyttää, että edellä mainittujen liitteiden mukaiset lajit ovat rauhoitettuja niiden pesimisajana ja eri lisääntymis- ja poikastenkasvatusvaiheissa. Lisäksi jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, ettei metsästyslainsäädännön alaisia muuttavia lajeja metsästetä niiden palatessa pesimisalueilleen.

Metsästysasetuksen sääntelyä on tarkistettu (1238/23.12.1999, 224/15.3.2001 ja 664/19.7.2001) rauhoittamattomien lintujen rauhoitusajojen osalta useita kertoja Euroopan unionin komission valvontamenettelyn johdosta. Voimassa olevat osittain porrastetut rauhoitusajat perustuvat lajien muutto- ja pesimisajoihin. Komissio on laatinut lintudirektiivin keskeisiä käsitteitä koskevan asiakirjan (Key Concepts of article 7(4) of directive 79/409/EEC), joka sisältää kunkin jäsenvaltion toimittamat tiedot lintudirektiivin liitteen II lajien lisääntymiskausista. Asiakirjan mukaan naakan lisääntymiskautta edeltävä muutto ajoittuu Suomessa ajalle 1.3 – 30.4. ja lisääntymiskausi 20.4. – 20.7. väliselle ajalle.

Keskeisiä käsitteitä koskevan asiakirjan tiedot lisääntymiskausista annetaan 10 päivän tarkkuudella. Yhden 10 päivän jakson päällekkäisyys metsästyskauden ja lisäänty-

miskauden välillä luokitellaan ”teoreettiseksi päällekkäisyydeksi”, koska on mahdollista, että kyseisenä aikana päällekkäisyyttä ei todellisuudessa ole.

Naakan rauhoitusajasta säädettäisiin metsästysasetuksen 25 a pykälän 1 momentin 3 kohdassa. Naakka olisi rauhoitettu 10.3. – 31.7. välisenä aikana. Nykyiset 3 ja 4 kohdat siirtyisivät kohdiksi 4 ja 5.

3 Vaikutukset

Ehdotettu rauhoitusaika kattaisi paluumuuton pesimäalueille sekä eri lisääntymis- ja poikastenkasvatusvaiheet. Rauhoitusaikana naakkoja voi pyydystää vain Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla tai ilmoitusmenettelyn puitteissa, joten rauhoitusajan säätäminen lisää Suomen riistakeskuksen työmäärää.

4 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Asetusehdotus annettiin lausunnolle 14.1.2019 päivätyllä pyynnöllä ja se oli nähtävillä myös maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla. Asetusehdotus koski laajempaa sääntelykokonaisuutta, josta naakan rauhoitusaikaa koskeva esitys on erotettu lausuntokierroksen jälkeen erilliseen asetukseen.

Lausuntoa pyydettiin Suomen riistakeskukselta, Suomen Metsästäjäliitolta, Suomen jousimetsästäjien liitolta, Perinnejousimetsästäjien liitolta, Suomen Kennelliitolta, Suomen Beaglejärjestöltä, Suomen Dreeverijärjestöltä, Suomen Mäyräkoiraliitolta, Metsähallitukselta, Luonnonvarakeskukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, sisäministeriöltä, oikeusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Poliisihallitukselta, Suomen Luonnonsuojeluliitolta, Luonto-Liitolta, WWF Suomelta, Birdlife Suomi ry:ltä, saamelaiskäräjiltä, Paliskuntain yhdistykseltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä. Lausuntoja annettiin yhteensä 30 kappaletta.

Lausunnonantajista ympäristöministeriö, Luonnonvarakeskus, Birdlife Suomi ry, Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry sekä Luonto-Liitto katsoivat, että esitetty rauhoitusaika on liian lyhyt ja siten lintudirektiivin vastainen. Myös Suomen luonnonsuojeluliitto ja Animalia ry katsoivat, että esitetty rauhoitusaika on liian lyhyt. Rauhoitusajan alkamisaikaa pidettiin liian myöhäisenä pesimäalueille palaavien muuttavien lintujen osalta sekä pesintänsä jo aloittaneiden lintujen kannalta, joiden pesimäaikainen suoja olisi jäämässä puutteelliseksi.

Birdlife Suomi ry katsoi, että esitetty rauhoitusaika päättyisi liian aikaisin, mikä aiheuttaisi häiriötä muiden lintulajien pesinnälle. Birdlife Suomi ry ja Suomen luonnonsuojeluliitto huomauttivat, että Key concept –asiakirjan mukaan naakan kevätmuutto alkaa jo 1 päivänä maaliskuuta.

Ympäristöministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota asetusehdotuksen perustelujen puutteellisuuteen lintudirektiivin asettamien velvoitteiden näkökulmasta. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan johdonmukaisinta olisi jatkaa rauhoitusaikaa 31 päivään heinäkuuta asti, jolloin sääntely vastaisi muiden rauhoittamattomien lintujen rauhoitusaikoja.

Suomen riistakeskuksella, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:llä ja Perinnejousimetsästäjien Liitto ry:llä ei ollut huomauttamista esitettyyn rauhoitusai-
kaan.

Lausuntopalautteen perusteella asetusehdotusta on muutettu siten, että naakan rauhoi-
tus alkaisi 10 päivänä maaliskuuta ja jatkuisi 31 päivään heinäkuuta asti. Rauhoitus-
ajan pidentäminen parantaisi pesimäalueille kohdistuvan paluumuuton edellytyksiä,
turvaisi kattavasti naakan lisääntymis- ja poikastenkasvatusvaiheet sekä vähentäisi
muiden lintulajien pesinnälle aiheutuvaa häiriötä. Heinäkuun loppuun asti jatkuva rau-
hoitusaika olisi linjassa muiden varislintujen rauhoitusaikojen kanssa. Asetusmuistiota
on täydennetty ympäristöministeriön lausunnon perusteella.

5 Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole asian kiireellisyyden vuoksi tarkastettu oikeusministeriön lain-
valmisteluosaston laintarkastusyksikössä.

6 Voimaantulo

Asetus esitetään tulevaksi voimaan 10 päivänä maaliskuuta 2019.